

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Havlíčkův Brod 4.4.2011
čj. SRS 028830/2011

Oblastní odbor SRS
Smetanovo nám. 279
580 01 Havlíčkův Brod

Zpráva č. 2 oblastního odboru HAVLÍČKŮV BROD o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 21.3.–3.4.2011

1. Počasí

Počasí ve sledovaném období bylo charakterizováno výrazným nárůstem denních i nočních teplot. Přesto klesly noční teploty při zemi výjimečně k -10°C , ale denní již běžně překračovaly 15°C . Maximum bylo naměřeno poslední den sledovaného období, kdy byla atakována hranice 20°C a v teplejších oblastech i překročena. S tím bylo spojeno i postupné prohřívání půdy. Toto netypicky teplé počasí doprovázel velmi malý úhrn srážek a nedostatek vláhy se začínal projevovat u většiny zemědělských plodin. Například na stanici ÚKZÚZ Lípa bylo za toto období naměřeno pouze do 2 mm srážek.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Proti minulému období došlo k výrazné regeneraci porostů jak řepok ozimých tak obilovin. Podstatně se snížily odhady zaorávek těchto plodin. Přesto jsou podniky, kde došlo k zaorání téměř 50% oseté plochy ozimou řepkou. V některých oblastech byly místo zaorávky řídké porosty přesety řepkou jarní. Důsledkem zaorávek ozimů je i lokální nedostatek osiva jařin, jejichž setí probíhá již jen ve vyšších polohách. Bylo ukončen osev máku a v současné době jsou tyto plochy ošetřovány proti plevelům.

OBILNINY

U většiny porostů ozimých obilovin došlo k značnému zlepšení stavu a původní obavy z velkého množství zaorávek se nepotvrdily. Po přihnojení došlo k výrazné regeneraci porostů a procento zaorávek je velmi nízké. Porosty, které nebyly ošetřeny proti plevelům na podzim, jsou ošetřovány nyní. V současné době je dokončováno setí jařin, plochy zaseté jako první již vzcházejí. I ony jsou však ohroženy nedostatkem vláhy. V okrese Chrudim byl pozorován první výskyt dospělce **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)**.

PŠENICE OZIMÁ (RF 21–26 BBCH)

Došlo k výraznému zlepšení stavu porostů a v současné době u včasně zasetých ploch je fáze plného odnožování – porosty jsou zelené a husté /není vzácností 5 - 8 odnoží/. Podstatně horší stav vykazují porosty později seté, které jsou obecně řidší a proto se očekává větší použití morforegulátorů k jejich zahuštění.

Nově byl slabý výskyt **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)** zaznamenán v okrese Svitavy.

Lokálně střední výskyt **růžové sněžné plísňovitosti obilnin (*Monographella nivalis*)** byl zjištěn v porostech v okresech Náchod /k.ú. Radešov/ a Ústí nad Orlicí /Vysoké Mýto/.

V okrese Ústí nad Orlicí bylo dále pozorováno slabé napadení porostu **paluškou travní (*Typhula incarnata*)** /k.ú. Svätý Jiří/ a nové pozerky od **slimáčků (*Deroceras sp.*)** /k.ú.Libecina/

JEČMEN OZIMÝ (RF 23–25 BBCH)

Lokálně slabý výskyt **šedobilé sněžné plísňovitosti obilnin (*Typhula incarnata*)** byl pozorován v okrese Žďár nad Sázavou katastry Záseka a Osová.

V okrese Ústí nad Orlicí zjištěno napadení porostů **fuzariózami (*Fusariumsp.*)** a to v katastrech Brdeč a Podrážek.

Střední výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** především na okrajích pozemků byl hlášen z okresu Jičín.

Pozorování hrabošů se provádí v porostech ozimů o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

Ošetření na jaře se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 užívaných východů z nor na 1 ha.

OLEJNINY

I když se stav většiny porostů řepky ozimé proti předpokladům podstatně zlepšil, došlo v některých oblastech k významným zaorávkám. Byly i případy, kdy došlo k zaorání poloviny oseté plochy – okresy Chrudim /k.ú. Holetín, Skuteč, Ranná, Hlinsko/ a Havlíčkův Brod /k.ú. Česká Bělá/. Zbývající porosty vykazovaly redukci počtu rostlin.

ŘEPKA OZIMÁ (RF 19–21 BBCH)

V průběhu sledovaného období byly hlášeny záchyty **krytonosce čtyřzubého (*Ceutorhynchus quadridens*) a krytonosce řepkového (*Ceutorhynchus napi*)** z celé oblasti. Počty imág však nedosahovaly kritických čísel. K silnému náletu došlo až v úplném závěru období, kdy byla tato hranice překročena i několikanásobně ve všech okresech. *Pozorování imag krytonosce čtyřzubého se provádí dvakrát týdně ve 2 Mörického miskách nebo na 2 žlutých lepových deskách od dosažení maximální teploty 6 °C do zjištění maxima náletu. Optické lapáky se umístí na protilehlé strany, nejméně 10 m od jeho okraje směrem do porostu. Mörického misky se naplní do ¾ vodou, pro snížení povrchového napětí se kápne do každé misky saponátový prostředek. Proti zamrznutí se může přidat lžice kuchyňské soli.*

U krytonosce čtyřzubého (*Ceutorhynchus quadridens*) se ošetření provede při průměrném výskytu 5 a více brouků na 1 misku za 1 den, u krytonosce řepkového (*Ceutorhynchus napi*) při průměrném výskytu 3 a více brouků na 1 misku za 1 den.

Kromě krytonosců byl v Mörického miskách zjištěn i první ojedinělý nálet **blýskáčka řepkového (*Meligethes aeneus*)** - okresy Havlíčkův Brod /k.ú. Kožlí a Lípa/ a Hradec Králové /k.ú. Mžany/.

Téměř ze všech okresů byl hlášen lokálně střední až silný výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** především na okrajích pozemků.

Pozorování hrabošů se provádí v porostech ozimů o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

Ošetření na jaře se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 užívaných východů z nor na 1 ha.

Z okresu Náchod je hlášeno poměrně časté poškození porostů zvěří – **srnec obecný (*Capreolus capreolus*) a ovce muflon (*Ovis musimon*)**.

PÍCNINY

JETEL LUČNÍ (RF 20)

V okrese Svitavy lze pozorovat porosty po zimě místy ve velmi špatném stavu a současně jsou zde střední až silné výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)**. Zřejmě dojde k zaorávkám některých ploch. Předpokládaný rozsah je do 10%.

PASTVINY, LOUKY, TTP

I nadále zůstávají lokálně střední až silné výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)**. Aplikace rodenticidů je hlášena z okresu Jičín.

OVOCNÉ DŘEVINY

Střední výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl zaznamenán v okrese Hradec Králové v katastru Kukleny – školky ovocných a okrasných dřevin.

Za oblastní odbor zpracoval: Ing. Jiří Jůzl